

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Самостійна робота №4

Хід виконання самостійної роботи:

1. Визначте фактори, які можуть вплинути на продажі і прибуток компанії
2. Здійсніть збір інформації про динаміку і характер зміни кожного фактору
3. Проведіть аналіз значущості та ступеня впливу кожного фактору
4. Складіть зведену таблицю PEST аналізу

Детальна покрокова інструкція з прикладами:

КРОК 1:

Першим кроком складіть перелік факторів, які можуть вплинути на продажі і прибуток компанії в довгостроковій перспективі (3-5 років). Розбийте ці фактори на 4 групи: політичні, економічні, соціально-культурні та технологічні.

З листа "Фактори" пишіть в перший стовпець таблиці ті чинники, які можуть вплинути на продажі і прибуток досліджуваної компанії.

КРОК 2: Після того, як всі фактори, здатні вплинути на продажі і прибуток компанії обрані, необхідно оцінити силу впливу кожного фактору. Оцініть ступінь впливу кожного фактору на продажі і прибуток компанії за 3-бальною шкалою, де:

- 1 бал* вплив фактору малий, будь-яка зміна фактору практично не впливає на діяльність компанії
- 2 бали* тільки значна зміна фактору може впливати на продажі і прибуток компанії
- 3 бали* вплив фактору значний, будь-які коливання викликають значущі зміни в обсягах продажу і прибутку компанії

1
Опис фактору
ПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
...
ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
...
СОЦІАЛЬНО - КУЛЬТУРНІ ФАКТОРИ
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
...
ТЕХНОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
...
ЗАГАЛЬНИЙ ПІДСУМОК

1	2
Опис фактору	Влив фактору
ПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ	
Фактор 1	1
Фактор 2	2
Фактор 3	1
...	
ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ	
Фактор 1	3
Фактор 2	3
Фактор 3	2
...	
СОЦІАЛЬНО - КУЛЬТУРНІ ФАКТОРИ	
Фактор 1	3
Фактор 2	1
Фактор 3	2
...	
ТЕХНОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ	
Фактор 1	3
Фактор 2	3
Фактор 3	3
...	
ЗАГАЛЬНИЙ ПІДСУМОК	27

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Фактори, які зовсім не впливають на діяльність компанії, просто не включаються в таблицю. Оцінка сили впливу фактору - це суб'єктивна експертна оцінка.

КРОК 3:

Імовірність коливань оцінюється по 5-ти бальною шкалою, де 1 означає мінімальну ймовірність зміни фактора зовнішнього середовища, а 5 - максимальну ймовірність. Оцінку краще проводити не індивідуально, а серед кола людей, що мають певний досвід роботи в галузі і експертизу в будь-якому з напрямків роботи.

1	2	3				
		Експертна оцінка				
Опис фактору	Влив фактору	1	2	3	4	5
ПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ						
Фактор 1	1	5	4	3	5	4
Фактор 2	2	1	3	2	3	3
Фактор 3	1	2	1	1	3	3
...						
ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ						
Фактор 1	3	5	5	5	5	5
Фактор 2	3	5	4	4	3	4
Фактор 3	2	1	2	3	1	1
...						
СОЦІАЛЬНО - КУЛЬТУРНІ ФАКТОРИ						
Фактор 1	3	3	2	3	2	2
Фактор 2	1	5	5	5	5	5
Фактор 3	2	3	4	5	5	4
...						
ТЕХНОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ						
Фактор 1	3	3	1	3	1	2
Фактор 2	3	4	5	5	4	5
Фактор 3	3	3	4	5	2	4
...						
ЗАГАЛЬНИЙ ПІДСУМОК	27					

Самостійно або з залученням експертів (провівши опитування) оцініть ймовірність зміни кожного фактору за 5-ти бальною шкалою, де 1 - низька ймовірність, 5 - висока ймовірність.

Після виставлення всіх оцінок в окремому стовпці розраховується середнє арифметичне по ним.

КРОК 4:

Наступним кроком вже можна розрахувати реальну значимість кожного фактору. Реальна значимість дозволяє оцінити, наскільки компанії слід звертати увагу і контролювати фактор зміни зовнішній середовища, і розраховується як ймовірність зміни фактору, зважена на силу впливу цього фактору на діяльність компанії.

1	2	3					4	5
Опис фактору	Влив фактору	Експертна оцінка					Средня оцінка	Оцінка з поправкою на
		1	2	3	4	5		
ПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ								
Фактор 1	1	5	4	3	5	4	4,2	0,16
Фактор 2	2	1	3	2	3	3	2,4	0,18
Фактор 3	1	2	1	1	3	3	2,0	0,07
...								
ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ								
Фактор 1	3	5	5	5	5	5	5,0	0,56
Фактор 2	3	5	4	4	3	4	4,0	0,44
Фактор 3	2	1	2	3	1	1	1,6	0,12
...								
СОЦІАЛЬНО - КУЛЬТУРНІ ФАКТОРИ								
Фактор 1	3	3	2	3	2	2	2,4	0,27
Фактор 2	1	5	5	5	5	5	5,0	0,19
Фактор 3	2	3	4	5	5	4	4,2	0,31
...								
ТЕХНОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ								
Фактор 1	3	3	1	3	1	2	2,0	0,22
Фактор 2	3	4	5	5	4	5	4,6	0,51
Фактор 3	3	3	4	5	2	4	3,6	0,40
...								
ЗАГАЛЬНИЙ ПІДСУМОК	27						41,0	

Ймовірність коливаний оцінюється по 5-ти бальною шкалою, де 1 означає мінімальну ймовірність зміни фактору зовнішнього середовища, а 5 - максимальну ймовірність. Оцінку краще проводити не індивідуально, а серед кола людей, що мають певний досвід роботи в галузі і експертизу в будь-якому з напрямків роботи.

Чим вище реальна значимість фактору (в табл. «Оцінка з поправкою на вагу»), тим більше уваги і зусиль слід приділяти для зниження негативного впливу фактору на бізнес.

Розрахуйте середнє арифметичне за зробленим оцінкам.

КРОК 5:

Завершальним кроком аналізу є приведення всіх розрахунків в матричний вигляд. Всі чинники в порядку убавання своєї важливості розміщуються в наступній таблиці:

ПОЛІТИЧНІ		ЕКОНОМІЧНІ	
Фактор	Вага	Фактор	Вага
Фактор 2	0,18	Фактор 1	0,56
Фактор 1	0,16	Фактор 2	0,44
Фактор 3	0,07	Фактор 3	0,12
...		...	
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ		ТЕХНОЛОГІЧНІ	
Фактор	Вага	Фактор	Вага
Фактор 3	0,31	Фактор 2	0,51
Фактор 1	0,27	Фактор 3	0,40
Фактор 2	0,19	Фактор 1	0,22
...		...	

Розрахуйте значимість фактору для діяльності компанії з урахуванням ваги (впливу фактору)

КРОК 6: Розподіліть всі фактори в таблиці PEST аналізу в відповідних ячейках в порядку зменшення значущості.

Таблиця PEST аналізу - проміжний варіант. Для того, щоб завершити аналіз, необхідно зробити висновки: по кожному фактору прописати вплив фактору на галузь, на компанію і спланувати програми, які необхідно провести, щоб знизити негативний вплив фактору і максимально використовувати позитивний вплив фактору на діяльність компанії.

Політичні	Зміна в галузі	Зміна в компанії	Дії
Фактор 1			
Фактор 2			
Фактор 3			
Економічні			
Фактор 1			
Фактор 2			
Фактор 3			
Соціально-культурні			
Фактор 1			
Фактор 2			
Фактор 3			
Технологічні			
Фактор 1			
Фактор 2			
Фактор 3			

Наприклад, зниження реальних наявних доходів населення призведе до зміни кошика споживаних продуктів в галузі, відмови від частини продуктів, зростання попиту на більш дешеві товари. Для компанії це може означати, наприклад, збільшення продажів більш дешевих товарів. Для того, щоб мінімізувати вплив даного чинника слід переглянути асортиментний портфель товарів, знизити лінійки дорогих продуктів і ввести нові економічні пропозиції. також слід відмовитися від підвищення цін на дешевий асортимент.